

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W OPARCIU O PROGRAM *NOWE Słowa na start* M. Derlukiewicz

KLASA VI

Ze względu na to, iż program zezwala nauczycielowi na wielowariantowość doboru treści programowych zawartych w wymaganiach dla poszczególnych klas, termin ich realizacji wybiera nauczyciel uczący w danej klasie.

Dział nauczania		POZIOM PODSTAWOWY		POZIOM PONADPODSTAWOWY	
		dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Kształcenie kulturowo – literackie	czytanie	Umie czytać płynnie z przygotowaniem	Czyta z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych i intonacji	Potrafi samodzielnie zinterpretować głosowo tekst	Płynnie czyta głośno bez przygotowania, w sposób wyrazisty artykulacyjnie, przejrzysty intencjonalnie
	czytanie ze zrozumieniem	Przy pomocy nauczyciela odczytuje informacje zawarte w przekazach werbalnych i niewerbalnych	Rozumie symbole występujące w instrukcjach, schematach, diagramach, mapach	Odpowiednio dopasowuje symbole do przekazu, układa pytania	Samodzielnie odczytuje informacje zawarte w przekazach niewerbalnych i werbalnych
		Odpowiada na pytania na podstawie krótkiego tekstu: wymienia, wylicza, nazywa, identyfikuje	Wyszukuje potrzebne informacje: streszcza, wyjaśnia, cytuje	Podejmuje próby analizy tekstu: porównuje, klasyfikuje, charakteryzuje, określa	Analizuje przeczytany tekst: wnioskuje, ocenia, uzasadnia, przewiduje
	lektura	Zna dłuższe teksty literackie we fragmentach	Wypowiada się na tematy związane z przeczytaną lekturą Rozróżnia pojęcia: fakt, opinia	Zna omawiane teksty w całości Potrafi sformułować opinię dotyczącą lektury	Samodzielnie referuje problematykę omawianych utworów Dokonuje oceny postępowania bohaterów, przebiegu zdarzeń
		Wskazuje elementy świata przedstawionego	Nazywa elementy świata przedstawionego w utworze Zna pojęcie: fikcja	Rozróżnia pojęcia: realny, fikcyjny, fantastyczny	Rozróżnia pojęcia fabularny, niefabularny
	poetyka	Odróżnia prozę od wiersza Podaje podstawowe wyznaczniki wiersza i prozy Przy pomocy nauczyciela wskazuje epitet, porównanie	Rozróżnia: narratora, postać mówiącą, autora Opisuje porządek przestrzenny w wierszu: wers, strofa, rym, rytm, rozpoznaje wiersz biały Wyszukuje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze Rozróżnia ujęcie dosłowne od metaforycznego	Wskazuje i nazywa poznane środki poetyckie w wierszu	Wyjaśnia sens metafory Określa funkcję środków stylistycznych w utworze

gatunki literackie	Potrafi rozróżnić teksty należące do epiki i liryki	Rozumie pojęcia: epika, liryka.	Potrafi podać cechy charakterystyczne dla danego rodzaju literackiego	Wskazuje przynależność rodzajową danego utworu literackiego. Podaje rodzaje powieści
			Posługuje się pojęciami: opowiadanie, powieść, akcja, wątek, fabuła	Podaje przykłady ze znanych utworów literackich – wydarzenia tworzące akcję, wątek, fabułę
	Rozróżnia: opowiadanie, powieść, baśń, bajkę, mit, legendę	Nazywa gatunki literackie poznane w klasach poprzednich	Potrafi zaklasyfikować tekst do danego gatunku Podaje cechy danego utworu	Bez błędnie potrafi zaklasyfikować tekst do określonego gatunku, podając cechy
wiedza o kulturze	Odróżnia specyfikę różnych tekstów kulturowych	Przy pomocy nauczyciela zauważa specyfikę kompozycyjną różnych tekstów kultury Zna pojęcia związane z różnymi przekazami kultury	Przy pomocy nauczyciela zauważa stylistyczną specyfikę różnych tekstów kultury	Ogarnia całość przekazów kulturowych, zauważa relacje między detalami Podejmuje próby interpretacji różnych tekstów kultury
korzystanie ze źródeł informacji	Potrafi posługiwać się słownikiem ortograficznym, języka polskiego, encyklopedią, Internetem	Zna wszystkie słowniki poznane na lekcjach języka polskiego w klasach IV-VI	Świadomie korzysta z różnych źródeł informacji zależnie od sytuacji i potrzeb	Samodzielnie i celowo korzysta z różnych źródeł informacji
formy wypowiedzi	Zna formy wypowiedzi poznane w kl. IV i V	W miarę samodzielnie redaguje formy wypowiedzi poznane w klasach młodszych oraz nowo poznane	Redaguje formy wypowiedzi pamiętając o ich kompozycji i elementach	Samodzielnie i poprawnie redaguje formy wypowiedzi poznane w klasach młodszych i w klasie VI
	Pisze krótkie opowiadanie, opis przeżyć. Z pomocą nauczyciela redaguje charakterystykę, list oficjalny	Podejmuje próby wzbogacania opowiadania. Wprowadza do opisu postaci elementy charakterystyki. Wyróżnia spośród innych opisów - opis przeżyć Zna elementy listu oficjalnego	Wzbogaca opowiadanie twórcze Pisze krótką charakterystykę postaci rzeczywistej i fikcyjnej, opis przeżyć. Redaguje list oficjalny. Próbuje redagować krótki tekst o charakterze argumentacyjnym. Rozróżnia argument od przykładu	Świadomie wzbogaca formy wypowiedzi poprzez wprowadzenie np. opisu, dialogu. Samodzielnie posługuje się nowo poznanymi formami wypowiedzi - charakterystyką, opisem przeżyć, listem oficjalnym. Redaguje tekst o charakterze argumentacyjnym, dobiera przykłady
	Pisze plan tekstu literackiego	Streszcza tekst	Notuje na różne sposoby: plan, tabelka, streszczenie	Samodzielnie sporządza notatki dobierając odpowiednią formę
	Pisze czytelnie	Dbą o estetykę pracy, pisze starannie	Nadaje pracy zależnie od rodzaju odpowiednią kompozycję, tytuł	Wyróżnia części tekstu zgodnie ze strukturą danej formy wypowiedzi (graficzne rozczłonkowanie tekstu)

komunikacja	Postępuje się językiem czynnym ze świadomością celu: pyta, oznajmia, poleca, prosi, odmawia, zaprasza, itp.	Potrafi nadać wypowiedzi specyficzny styl: oficjalny, prywatny, żartobliwy w zależności od adresata i sytuacji	Zajmuje własne stanowisko w rozmowie	Wspiera wypowiedzi informacją : prasową, z lektury, cytuje itp.
wypowiedzenie	Rozpoznaje zdanie po osobowej formie czasownika Określa rodzaj zdania ze względu na cel wypowiedzi (oznajmujące, pytające, rozkazujące) i ilość orzeczeń (pojedyncze, złożone) Wskazuje podmiot, orzeczenie i określenia	Nazywa: zdanie, równoważnik zdania Rozróżnia zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie Przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie Ustala wyrazy łączące się w związki wyrazowe w zdaniu	W wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje różne rodzaje wypowiedzeń. Przekształca zdanie złożone podrzędnie na zdanie pojedyncze i odwrotnie Odróżnia rodzaj orzeczenia (czasownikowe, imienne) i podmiotu (gramatyczny, domyślny, logiczny, szeregowy) Rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe Omawia sposób wyrażania podmiotu i orzeczenia. Zna rodzaje zdań złożonych współrzędnie	Wie wszystko o zdaniu i równoważniku zdania Nazywa określenia podmiotu i orzeczenia: przydawka, dopełnienie, okolicznik. Potrafi określić ich funkcję w zdaniu Rozpoznaje rodzaje zdań złożonych współrzędnie
części mowy	Przy pomocy nauczyciela rozpoznaje poznane wcześniej części mowy Określa podstawowe formy gramatyczne odmienne części mowy, stopniuje przymiotniki i przysłówki	Rozpoznaje w tekście poznane części mowy	Określa formy odmienne części mowy, tworzy, stosuje w zdaniach	Rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy, wie, jaką pełnią funkcję w zdaniu
		Odróżnia stopnie przymiotnika i przysłówka	Samodzielnie stopniuje i rozróżnia stopnie przymiotników i przysłówków	Bez błędnie stosuje rodzaje stopniowania
		Zna zaimek	Rozpoznaje, jaką część mowy zastępuje zaimek	Poprawnie stosuje dłuższe i krótsze formy zaimków.
		Zna podział liczebników	Rozpoznaje różne typy liczebników Poprawnie stosuje formy fleksyjne liczebników. Rozpoznaje wykrzyknik i partykułę	Podaje przykłady różnych typów liczebników i nazywa je. Wie, jaką funkcję pełnią w zdaniu partykuła i wykrzyknik
ortografia i interpunkcja	Pisze ze słuchu, stara się stosować poznane zasady	Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznawane na lekcjach, stara się je stosować	Stosuje zasady poznane na lekcjach	Zna i poprawnie stosuje zasady poznane na lekcjach

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych na ocenę dopuszczającą w wymaganiach edukacyjnych.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który **spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz** co najmniej **dwa spośród poniższych warunków:**

- Posiada rozszerzoną wiedzę i umiejętności przewidziane programem nauczania w danej klasie.
- Wypowiedzi ustne oraz pisemne są bezbłędne i cechują się dojrzałością myślenia.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych
lub otrzymał zaświadczenie z tytułem laureata Małopolskiego Konkursu Języka Polskiego

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia:

Podstawa oceny	Waga oceny
Sprawdziany - prace pisemne, testy; Zadania klasowe - wypracowania	4 - 5 w zależności od zakresu materiału i trudności zadań
Konkursy przedmiotowe (tematyczne, wiedzowe oraz organizowane przez MKO)	3
Dyktanda, pisanie z pamięci Kartkówki Zadania domowe (dłuższe wypowiedzi pisemne - wypracowania)	2 - 3 w zależności od zakresu materiału i trudności zadań
Zadania praktyczne (inscenizacja, recytacja, prezentacja, realizacja projektu, praca w grupach, prace plastyczne - literackie) Notatki w zeszycie, prowadzenie zeszytu, zadania wykonywane w zeszycie ćwiczeń Odpowiedzi ustne, aktywność ucznia (przygotowanie do lekcji, zainteresowanie tematem, udział w dyskusji, kreatywność na lekcji, udział w konkursach literackich, recytatorskich)	1

Uwagi:

Sprawdziany, prace pisemne oceniane w skali punktowej przeliczane są na ocenę według zasad:

- do 29% punktów - niedostateczny
- 30% - 50% punktów – dopuszczający
- 51% - 70% punktów – dostateczny
- 71% - 90% punktów – dobry
- 91% - 99% punktów – bardzo dobry
- 100% punktów i więcej – celujący

W dokumentowaniu oceniania bieżącego dopuszcza się stawianie znaków „+” i „-”:

- 1) znak „+” przy ocenie bieżącej może postawić nauczyciel, jeżeli uczeń opanował w pełni wiadomości, umiejętności opisane w wymaganiach edukacyjnych na daną ocenę, nie osiągając jednocześnie wymagań do oceny o jeden stopień wyższej.
- 2) znak „-”, jeżeli uczeń posiada niewielkie braki w wiadomościach, umiejętnościach opisanych w wymaganiach edukacyjnych na daną ocenę.

Aktywność oceniana jest przy pomocy „+ i -”, które są przeliczane na oceny lub bezpośrednio stopniem